

ΕΚΠΟΜΠΗ : ΜΕ ΤΟ ΚΥΜΑ ΚΑΙ ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

ΗΜΕΡΟΜ. : ΚΥΡΙΑΚΗ 28.7.68

ΩΡΑ : 3.00 μ.μ.

ΡΓ 1.6

(5 αντίγραφα)

ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Έλλησ Παιονίδου

Ήταν μιὰ διεθνῆσ συντροφιά, κάπου, σ'ένα συνέδριο. Διάλειμμα, λίγη ψυχαγωγία, μουσική. Ή ατμόσφαιρα ὅμως κάπως βαρειά. Εάφνου από κάποιο τραπέζι ἀκούσθηκε τραγούδι. Ή μουσική σταματᾶ, τᾶ βλέμματα ὅλα στρέφονται στό τραπέζι ἐκεῖνο. Μόλις τελειώνει τό τραγούδι ἀκούγεται μιὰ φωνή : "Βίβα Ρουμάνια" καί χειροκρότημα. Τό τραγούδι ξαναρχίζει τώρα, πιδ ζωηρό, κι' ἄλλες φωνές ἐνώνονται μαζί, ὁ κύκλος πλαταίνει, τό κέφι φουντώνει. Πλησιάζοντας ἀνακαλύπτεις πῶς τῆ μουσική αὐτή κίνηση τῆν κατευθύνει μιὰ νεαρή κοπέλλα. Αὐτή τραγουδᾶ κι' ὅλοι οἱ ἄλλοι, Ἱταλοί, Γάλλοι, Ἄγγλοι, Ἀμερικανοί, Ρῶσοι, ἀκολουθοῦν. Κι' ὕστερα πάλι "Βίβα Ρουμάνια Βίβα. Βίβα.

(στό φόντο τραγούδι).

Έτσι γνώρισα γιὰ πρώτη φορά τῆ Ρουμανία. Μέσα ἀπό ἐκεῖνη τῆ γελαστή μορφή πού ἀκόμη τῆν ἔχω μπροστά μου, τῆσ Ρουμάνασ κοπέλλασ μέ τῆν καθαρῆ δυνατῆ φωνή.

- Πραγματικά, οἱ Ρουμάνοι εἶναι ἄνθρωποι κεφάλτοι, χαρούμενοι. Οὔτε κότα δέν μποροῦν νά σφᾶξουν, λέει χαρακτηριστικά κάποιος πού τούς ξέρει καλά. Τόσο εἶναι φιλειρηνικοί καί ἤρεμοι. Ἄκόμα κι' ἡ πρωτεύουσα τους τό λέει. Βουκουρέστι πᾶει νά πῆ πόλη τῆσ χαρᾶσ. Έτσι τό τραγουδοῦν κι' οἱ ἴδιοι οἱ ρουμάνοι.

(τραγούδι γιὰ τό Βουκουρέστι)

- Μούτυχε νά διασχίσω τῆ Ρουμανία μέ τραῖνο ἀπό τίς νότιες περιοχές ἴσα μέ τᾶ σύνορα τῆσ μέ τῆ Σοβιετική ἔνωση. Ἐκεῖνο τό ὄργιο τοῦ πράσινου δέν νομίζω πῶς θᾶ τό συναντήσω πουθενά ἄλλου.

Ἡ νοτιώτερη περιοχή της, ἡ Ὀλτένια εἶναι μιά τεράστια καταπράσινη πεδιάδα ποῦ διακόπτεται ἀπὸ μιά σειρά λόγους. Ὁ Δούναβις ἔρχεται γαλήνιος καὶ σχηματίζει τὰ ὄρια της, τῆ χωρὶ ἀπὸ τῆ Βουλγαρία καὶ πιο πέρα ἀπὸ τῆ Γιουγκοσλαβία. Κι' οἱ παραπόταμοι του ποτίζουν τίς γύρω περιοχές. Ἀγριόπαπιες κολυμποῦν ἐδῶ κι' ἐκεῖ στά ποταμάκια καὶ τὰ βαλτονέροι. Καὶ τὰ δέντρα πίνοντας ὄσο νερό θέλουν, ἀνεβαίνουν κι' ὄλα ἀνεβαίνουν, νά χαιρετίσουν τόν ἥλιο. Οἱ κάτοικοι τῆς Ὀλτένιας εἶναι ἄνθρωποι μέ φλογερό ταμπεραμέντο, ἀνατολίτικο θάλαγας. Κι' ἡ μουσική τους τισγγάνικη, πλημμυρισμένη ἀπὸ παθητικές νότες βιολιού.

(Μουσική ἀπὸ τὴν Ὀλτένια, τσιγγάνικη)

Ἡ ὀργιαστική μονοτονία τοῦ πράσινου σπάζει ποῦ καὶ ποῦ μέ ἀτέλειωτους κήπους ἀπὸ ἡλιοτρόπια. Εἶναι ἀπὸ γεῦμα, ταξιδεύουμε κατὰ τόν βορρᾶ κι' οἱ ἥλιοι στραμμένοι πρὸς τῆ δύση ὄλοι εἶναι σάν ἕνας γελαστός κίτρινος στρατός ποῦ μᾶς χαιρετᾶ. Τό ἀεράκι χαϊδεύει τὰ κεφαλάκια τους ποῦ σκύβουν σάν χαριτωμένες μπαλαρίνες ποῦ χορεύουν τό χαρούμενο λαϊκό χορὸ Περανίτσα.

(Μουσική Περανίτσα)

- Πιο πέρα, οἱ φυτείες τοῦ σταριοῦ καὶ τοῦ καλαμποκιοῦ σέ καταπράσινα κύματα ποῦ λικνίζονται πρὸς τὴν κατεύθυνση τοῦ ἀνέμου, φέρνουν στό μυαλό μας τοὺς στίχους τοῦ μεγάλου Ὀλτένιου ποιητῆ Ἀργκέζι :

Κεχρί, σιτάρι, σίκαλη, νταρί καὶ καλαμποκι
σπειρί οὔτε ἕνα, οὔτε ἕνα δέν πρέπει νά χαθῆ.
Καθὼς βγαίνει ἀπ'τό χῶμα τοῦ ἀλετριοῦ τό ὕνι
νά λάμψη σταματᾶει γιὰ μιά στιγμή στόν ἥλιο.

Καθώς προχωράει τὸ τραῖνο πρὸς τὸ κέντρο τῆς Ρουμανίας, δυτικά μας ἐκτείνονται τὰ Καρπάθια σὰν ἓνα γιγάντιο τόξο ποῦ διασχίζει τὴ χώρα ἀπὸ τὸ Βορρὰ στοῦ Νότο. Ἡ φύση ἐδῶ κυριολεκτικὰ ἀποθεώνεται. Δάση ἀπὸ ἔλατα, ὄξυές καὶ πεῦκα, λίμνες σὲ ὑψόμετρο 4000 ποδῶν, γραφικὰ χωριά κρυμμένα μέσα στὶς βουνοκορφές. Τὰ τραγούδια κι' οἱ χοροὶ τῆς περιοχῆς τῶν Καρπαθίων εἶναι γρήγοροι, ἀρρενωποί. Λές κι' ἀπὸ μέσα τους βγαίνει ὅλη ἡ λεβεντιά τῶν περήφανων ὄροσειρῶν, μαζί μὲ τὴν ἀγνότητα καὶ τὴν καθαρότητα τοῦ νεροῦ καὶ τοῦ πράσινου.

(μουσικὴ ἢ τραγούδι τῶν Καρπαθίων)

Τὸ Βουκουρέστι, πρωτεύουσα τῆς Ρουμανίας, ξαναχτίστηκε σχεδὸν ὁλόκληρο μετὰ ἀπὸ τὸν παγκόσμιον πόλεμον κι' ἔτσι εἶναι μιὰ ἀπὸ τίς πιὸ μοντέρνες πόλεις τῆς Εὐρώπης. Εἶναι βουτηγμένο κυριολεκτικὰ στὸ πράσινο. Νὰ πῶς τραγουδᾷ τὸ Βουκουρέστι ὁ δικός μας ποιητὴς Θεόδωρος Πιερλίδης ποῦ ἔζησε χρόνια σ' αὐτὸ καὶ τὸ ἀγάπησε πολὺ.

"Εἶναι τὸ Βουκουρέστι χίλιες χιλιάδες τριανταφυλλιές.
Ἐγὼ τίς εἶδα νὰ ξυπνοῦνε κάθε Ἄνοιξη
Ἐκεῖνες μὲ εἶδαν νὰ διαβαίνω βαριανασαίνοντας
κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ ἀγίνωτου τραγουδιοῦ
ὅπου βογγοῦσε ὅσο ν' ἀνέβη στὸ φῶς, τελειωμένο τριαντάφυλλο.

./.

Κι' ὁ Γιάννης Ρίτσος καταμαγεμένος λέει:

Τὸ Βουκουρέστι κάθε βράδυ πλέει μέσα στὶς λίμνες τοῦ σάν
ἑνας πράσινος στόλος εὐφορίας

Τὸ Βουκουρέστι πνίγεται τῆ νύχτα μέσ τὶς χορωδίες τῶν
βατράχων τοῦ

Σάν ἑνας ἔρωτας μέσα στὴ δόξα τῶν φιλιῶν του,

Μιά πολιτεία ποῦ δέν ἀντέχει τῆ σιωπῆ καὶ τραγουδάει.

.....

Ναί, τὸ Βουκουρέστι δέν ἀντέχει τῆ σιωπῆ καὶ τραγουδάει. Τραγουδά τὶς ρομάντσες του, κάτι σάν τὶς δικές μας καντάδες, μόνο πιὸ ρομαντικές, ποῦ συνοδεύονται μὲ βιολί.

(Τραγούδι, Ρομάντσα)

Τὰ παιδιά παίζουν στοὺς κήπους καὶ στὰ πάρκα τοῦ Βουκουρεστίου. Οἱ φωνές τους, χαρούμενες, ξένοιαστες, ἀνεβαίνουν ψηλά, σάν μελωδικές νότες βγαλμένες ἀπὸ τὸ χέρι μεγάλου μουσικοῦ.

~~(Ἐπίσπασμα ἀπὸ τὴν παιδικὴν χορωδίαν τοῦ Βουκουρεστίου)~~

Ἐδῶ στὸ Βουκουρέστι ἔζησε ὁ μέγας συνθέτης καὶ μαέστρος Ἐνέσκου. Κι' ἔδῶ, κάθε 4 χρόνια γίνεται φεστιβάλ Ἐνέσκου στὸ ὁποῖο παίρνουν μέρος μουσικοὶ ἀπ' ὅλο τὸν κόσμο.

(Ραψωδία ἐνέσκου)

Τὸ τραῖνο μας προχωρεῖ πρὸς τὰ βόρεια, πρὸς τὴ Μολδαβία. Ὅσο πάει τὸ τοπίο γίνεται πιὸ ἥμερο, οἱ καμπῦλες τῆς γῆς εἶναι τώρα ἀπαλές. Τὸ πράσινο ὅμως ἐξακολουθεῖ νὰ κυριαρχῆ. Τὸ τοπίο καὶ ἡ ψυχροσύνθεση τῶν ἀνθρώπων μοιάζει μὲ τῆς Οὐκρανίας. Ἀτέλειωτα δάση μὲ λεῦκες καὶ συμῦδες ποῦ τὰ ψιθυρίσματα τους μᾶς ἀκολουθοῦν καθὼς τὸ τραῖνο κάνει μερικοὺς σταθμούς. Οἱ χοροὶ καὶ τὰ τραγούδια τῆς Μολδαβίας μοιάζουν μὲ τῆς Οὐκρανίας. Εἶναι γλυκά, γραφικά, ὅλο ποίηση. Ἐδῶ, ὅπως καὶ στὸ Βουκουρέστι, τραγουδοῦν τὶς ρομάντζες.

(Ρομάντζα)

Στό δυτικό τμήμα τῆς Ρουμανίας ἐκτείνεται ἡ Τρανσυλβανία. Συνορεύοντας πρὸς τὴν Αὐστρία καὶ τὴν Οὐγγαρία καὶ γιὰ χρόνια κάτω ἀπὸ τὸν ζυγὸ τῶν ἀψβούργων, ἡ Τρανσυλβανία ἔχει πάρει τὴν κουλτούρα τῶν αὐστροουγγαρέζων. Παράλληλα, ὁ λαὸς τῆς ἀγωνίσθηκε σκληρὰ γιὰ νὰ ἀποτινάξη τὴν φεουδαρχικὴ τυραννία τῶν ξένων καὶ τῶν Ρουμάνων εὐγενῶν γιὰ αἰῶνες ὀλοκληρους. Τὰ τραγούδια τῆς Τρανσυλβανίας, ἀκουθῶντας τὴν πικρὴν πεῖρα τῶν ἀγῶνων μὰ καὶ τὴν εὐγένεια τῆς εὐρωπαϊκῆς κουλτούρας, εἶναι γλυκὰ καὶ πονεμένα. Εἶναι οἱ περίφημες ντόινες, ποὺ μὲ τὴν συνοδεία τῆς φλογέρας δίνουν στίς ἀπόκρυμνες κορφές τῶν δυτικῶν Καρπαθίων μιὰ νότα βασανιστικῆς μελαγχολίας.

(Μουσικὴ ντόινας)

Μιὰ ἀπὸ τίς πιὸ ἀξιοποιημένες τουριστικὰ περιοχές τῆς Ρουμανίας εἶναι ἐκεῖνη ποὺ ἐκτείνεται κατὰ μῆκος τῆς Μαύρης Θάλασσας, ἐδῶ ἀκριβῶς ὅπου σῶζονται πολλὰ λείψανα τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Οἱ πιὸ πολλές ἀπ'τίς πόλεις εἶναι χτισμένες πάνω σὲ ἀρχαῖες ἐλληνικές. Μαγκάλια, Εὐφορία, Κωνσταντζα, Μαμάγια, ὅπου διατηροῦνται ἀκόμη καὶ ἀρχαῖα ἐλληνικὰ θέατρα.

Καὶ οἱ δεσμοὶ τούτης τῆς γῆς μὲ τὴν ἐλλάδα δένπαριορίζονται στήν ἀρχαιότητα μόνο. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση ἄρχισε οὐσιαστικῶς στὴ Ρουμανία, ὅπου τὸ τραγούδι τοῦ Ρήγα Φεραίου ὀρμητικὰ κι' ἐλεύθερο ἀγκάλιασε κι' ἐδῶ τίς ψυχές ὅπως καὶ κάτω στὴ σκλαβωμένη ἐλλάδα.

Βούλγαροι κι' Ἀρβανίτες καὶ Σέρβοι καὶ Ρωμιοὶ
Τοῦ Σάββου καὶ Δουνάβου, ἀδελφια, χριστιανοί
ὁ βάρβαρος ὡς πότε θέ νὰ σᾶς τυρανεῖ;

Τὸ δέλτα τοῦ Δούναβη στὴ Μαύρη θάλασσα εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἀξιοσημεῖωτα φυσικὰ μνημεῖα τῆς Εὐρώπης. Ἐδῶ τὰ νερά καὶ τὰ δέντρα κάνουν μιὰ ἀπίθανη συμφωνία μὲ τὰ κελαηδήματα ἑκατομμυρίων πουλιῶν ποὺ βρίσκουν ὀροσερὸ καταφύγιο σ'αὐτὸ τὸ μέρος.

(Μουσικὴ ἀπὸ χαρούμενο τραγούδι)